

The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

ENAKOPRAVNOST

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

VOLUME XXII. — LETO XXII.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY, (ČETRTEK) SEPTEMBER 14, 1939.

STEVILKA (NUMBER) 214

Roosevelt je sklical za v četrtek, 21. septembra, izredno zasedanje kongresa

Zasedanje, v katerem bo predsednik Roosevelt prodiral s svojimi zahtevami, bo zelo burno ter se bo zavleklo skozi vso zimo, do rednega zasedanja.

WASHINGTON, 13. septembra. — Predsednik Roosevelt je danes proglasil izredno zasedanje kongresa, ki se ima začeti prihodnji četrtek, dne 21. septembra. Ni dvoma, da bo to eno tega zasedanja znamenito, najbolj vroče bitke z ozirom na ameriško zunanjo politiko, izza dni bitke glede Lige narodov, ki jih je bilo znamenito v kongresu po zaključku prve svetovne vojne.

Predsednik bo prodiral s svojimi zahtevami. Splošno se sodi, da bo predsednik Roosevelt dosegel, kar želi, namreč preklic prepoveda orožja na podlagi "cash-and-carry" provizije (z izjemo besedami, da dobi orožje, kdor ga plača v gotovini in s svojimi lastnimi ladjami odpre). Predsednik Roosevelt je postal voditelj kongresa na konferenci v Beli hiši, ki se bo vrnila prihodnjo sredo, torej še preden se odpre izredno zasedanje.

Če od strani izolacionistov, katero dejstvo je, da bodo izolacionisti silno bombardirali predsednikovo inozemsko politiko, to zlasti v senatu. Po-

Pratovanje jeklarskih industrij; CIO kampanja v polnem razmahu

Jeklarske industrije dežele so dobile ogromna naročila. CIO organizacija je pričela z intenzivno kampanjo za organiziranje delavcev.

Magazin "Iron Age" sporoča, da so dobile ameriške jeklarske industrije v Evropi ogromna naročila naravnih "fantastičnih" proporcij. Jeklarska industrija obratuje s 71 odstotkov vse svoje kapacitete.

Delavsko - lorański divizion povečano industrijo, ki dela 82 procenti vse svoje zmogljivosti v Youngstownu se je pridružil industriji za 21 točk, kar pomeni 74 odstotkov svoje zmogljivosti, dočim se v Pittsburghu povečuje s 60-odstotno kapaciteto.

WASHINGTON, 13. septembra. — CIO organizacija je danes izvela veliko ofenzivo v jeklarski industriji. Unijska organizacija kampanja je odločena, da pridobi ogromna naročila in izboljša dobike v svojo korist.

CIO strategiji so mnenja, da bodo slavnostne dni otvoritve novega poslojja Slovenskega doma na Water Street, ki je izdal direktorji krasno spominsko in programno knjigo, ki je tako v Slovenem domu, ki je tako v Clevelandu, kakor tudi tiskarni "Enterprise", ki je to knjigo izdal.

Knjiga, ki vsebuje ta program slavnosti, danes je v nji dva lepa in pomembna članka: Slovenski dom in Vsakdanja harmonija. Prvi je izšel izpod peresa g. Vinka Coffa, marljivega in nesebičnega Domovega člana, drugemu pa je avtor G. E. Lokar, znani agilni direktor in predsednik tega na-

ROMANSKA IN PROGRAMNA KNJIGA S. D. DOMA

rodnega hrama. Lična spominska knjizica je zaključena s prelepo pesmijo našega odličnega pesnika g. Ivana Zornana: Naš delavski dom.

V knjizici so številni oglasi naših zavednih slovenskih trgovcev, profesionalcev, kulturnih in gospodarskih ustanov. Ti oglasi so umno naložen kapital trajne vrednosti, še poznim rodovom v spomin.

Največja in hkratu najkorporativnejša posebnost te knjizice pa je telefonsko kazalo, po abecednem redu sestavljene strani, kamor se zabeleži telefonske številke in naslove prijateljev, da so v slučaju potrebe nemudoma pri roki.

Operacija je srečno prestal znani rojak Anton Mostar, član društva Naprej šte. 5 SNPJ in Sava šte. 87 SSPZ, ter se zopet nahaja na svojem domu 6307 Bonna Ave., kjer ga prijatelji lahko obiščejo.

Važna izjava državnikov po konferenci v Franciji

Premier Chamberlain je ponovil pred nižjo zbornico izjavo, da ne bo vojne konec, dokler ne bo konec Hitlerja.

LONDON, 13. septembra. — "Velika Britanija in Francija sta slepkoprej trdno odločeni, da naredita enkrat za vselej konec nacijski agresivnosti, pod katero žive narodi v nezgodnem strahu in trepetu." Tako je izjavil danes v nižji zbornici angleški premier Chamberlain, ki se je pravkar vrnil s konference v Franciji, katere sta se udeležila on in Daladier, kakor tudi vrhovni poveljniki francoskih in angleških armad.

Earl Stanhope, lord-predsednik končila, pa je podal enako izjavo v zbornici lordov. Stanhope je zopet ponovil, da sta tako Anglija kakor Francija trdno odločeni, častno izpolniti svoje obveznosti do Poljske.

Stanhope je dejal, da je vzhodna fronta glavno pozorišče bojev.

"Nemci si prizadevajo izsiliti odlok na tej fronti, preden bodo na zapadu prisiljeni nastopiti proti francosko - angleški armadi," je dejal Stanhope.

"Toda nemške naide na vzhodu se doslej niso uresničile zaradi hrabrosti in neklonljivega duha Poljakov, ki se niso ustrašili mehkanizirane premoči niti ne superiornosti nemških letal."

Kultura

VAJA

Danes zvečer se vrši vaja za pev. zbor Jadran v Slov. del. domu ob 8. uri. Člani so prošeni, da vrnejo nazaj vse vstopnice za otvoritve novih prostorov Slov. del. doma.

Jutri, v petek, se vrši vaja za igro "Vaška Venčera", ki jo priredijo člani društva "Lunder Adamič". Vaja se vrši na odru Slov. nar. doma na St. Clair Ave. ob 7. uri zvečer.

Naznanilo

S proslave SNPJ v La Salle, Ill., se je vrnil Mr. Anton Jančič (večni popotnik), ki je bil hkratu tudi na desetdnevni agitaciji za Cankarjev glasnik. Pravi, da bo opisal v Enakopravnosti svoje potovanje ter razmere po raznih naselbinah. V nedeljo pa bi se rad sestal z vsemi svojimi prijatelji in znanci v novem prizidku Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

Baseball igra

Nocoj ob 6:30 se prične baseball igra med Spartans, SSPZ in Loyalties, SNPJ za šampionstvo v Interlodge ligi. Igra se vrši v Glenview park na E. 110 St., severno od St. Clair Ave. Spartanci morajo zmagati če hočejo biti šampijoni v Interlodge ligi prvič v enajstih letih. Občinstvo je vabljeno, da se udeleži.

Prestal operacijo

Operacija je srečno prestal znani rojak Anton Mostar, član društva Naprej šte. 5 SNPJ in Sava šte. 87 SSPZ, ter se zopet nahaja na svojem domu 6307 Bonna Ave., kjer ga prijatelji lahko obiščejo.

SPREVDONICA

V Nemčiji, kjer je že milijone mož v orožju, so pričele v različnih policijskih nadomestiti moške. Na sliki vidimo nemško mladenko v Berlinu, ki je uslužbena kot sprevednica pri polični železnici.

DVOJNA OBVEZNOST DELNIC PRI N. A. MORTGAGE CO.

Kot se poroča, je odbor North American Mortgage Co. na svoji seji dne 11. septembra soglasno sklenil, da bo zahteval od delničarjev bivše North American banke takojšnje plačilo dvojne obveznosti na vsako delnico. To pomeni, da bodo morali delničarji za vsako delnico, katere "face value" znaša \$100, položiti še nadaljni stotak.

Odbor je nadalje sklenil, da poveri iztirjatev dvojne obveznosti slovenskima odvetnikoma gg. Leo. Kushlanu in Franku Opaškarju. Mr. Kushlan nam poroča, da tozadevno nista bila vprašana ali obveščena in da tega poverjenjstva ne bosta sprejela, tem manj, ker je dvomljivo, da bi jima odbor vlagateljv to dovolil.

Poblazneli rudar ubil dva in ranil štiri osebe

SALINA, Pa., 13. septembra. Enooki, 49 let stari premogar Martin Vnuč je nenadoma ponorel ter do smrti ustrelil Mrs. Katie Mechulsky, mater dvanajstih otrok, in 70 let starega Philipa Rosco-a. Nato je v svojem divjanju obstrelil Mickeyja Karaffo, starega 38 let, Franca Rosco-a, 20-letnega sina ubitega starega Rosco-a, narkar je s kopitom svoje puške pobil in strašno zdelal konstablerja Perryja Tuseya in Mrs. Rosco, ženo svoje mrtve žrtve.

Po tem groznem dejanju se je zabarikadirval v neki hiši, odkoder ga je državna policija izkaldila s plinskimi bombami.

Na operacijo

Mrs. Emma Stupka, hči Mr. in Mrs. Wm. Candon, se je podala na operacijo v St. Lukes bolnišnici. Želimo ji skorajšnje okrevanje!

Hitler se je pojavil tudi v vlogi krvavega mesarja

Na Hitlerjev ukaz je vrhovno vojaško poveljstvo odredilo bombardiranje vseh odprtih krajev.

BERLIN, 13. septembra. — Nemško vrhovno armadno poveljstvo je danes izjavilo, da se bo "za vsako ceno" zlomilo odpor Poljakov, kar pomeni, da se bo bombardiralo iz zraka vsa odprta mesta.

Omenjeno sporočilo je prišlo iz Hitlerjevega glavnega stana. V tem poročilu je rečeno, da so poljski governerji kakor tudi vojaški poveljniki ukazali civilnemu prebivalstvu po vseh poljskih mestih in vaseh, naj se z oboroženo silo upro nemškemu vojaštvu.

Nemško zagotovilo, da se ne bo obstreljevalo odprtih mest, je baziralo na naziranju, da tudi Poljaki ne bodo izpreminjali odprtih krajev v bojišča. Ker pa se Poljaki ne drže tega, se bo njihov odpor zlomilo.

"Za ta odlok so odgovorni člani poljske vlade in nezmožni voditelji poljske armade," je rečeno v izjavi nemškega vrhovnega poveljstva.

POROČILO AMERIŠKEGA POSLANIKA

Ameriški poslanik v Poljski poroča državnemu departamentu o bombardiranju nezaščitene vasi.

WASHINGTON, 13. septembra. — Anthony J. Drexel Bidle, ameriški poslanik na Poljskem, je danes sporočil državnemu departamentu, da so nemški bombniki bombardirali neko nezavarovano in neoboroženo poljsko vas, v kateri se nahaja začasno poljski zunanji urad in ameriško poslaništvo.

Državni departament je objavil to poročilo hkratu z nekim drugim poročilom, katerega je poslal poslanik malo prej in v katerem naznanja, da bodo nemški letalci pričeli bombardirati vse od kraja, ne glede na smrtno žrtve civilnega prebivalstva.

Državni departament ni navedel imena vasi, ki je bila bombardirana in v kateri se nahajata začasno poljski zunanji urad in ameriško poslaništvo.

Poslanik poroča, da so ob enajstih dopoldne štiri nemški bombniki bombardirali vas, na katero so vrgli najmanj dvanajst bomb. Enajst oseb je bilo ubitih, nad 40 ranjenih in velika je tudi materialna škoda. Prebivalstvo je terorizirano zaradi tega nepričakovane napada.

Poroka

V soboto, 16. septembra se poročita Miss Frances Petkovšek, hčerka Mr. in Mrs. Frank Petkovšek, 1168 E. 60th St. in Mr. Adolph Kotnik, sin Mr. in Mrs. Frank Kotnik, 1013 E. 77 St. Poroka se vrši ob 10. uri dopoldne v cerkvi sv. Vida. Prijatelji in sorodniki so vabljeni, da se udeležijo. Mlademu paru želimo obilo sreče.

V FRANCJI SE JE IZKRCALO STOTISOČE ANGLEŠKIH VOJAKOV

Včeraj je preplulo gibraltarsko ožino deset angleških transportov, spremljanih po rušilcih.

DALADIER JE PREVZEL TUDI MINISTRSTVO VOJNE IN MINISTRSTVO ZUNANJIH ZADEV

ANGLEŽI SE IZKRCVAJO V STOTISOČIH

LONDON, 13. septembra. — V Franciji je bilo izkrcanih več sto tisoč angleških vojakov, ne da bi jim prišli živega nemški podmorniki niti nemških bombniki.

Tozadevno izjavo se je podalo kmalu nato, ko je premier Daladier reformiral svoj kabinet, v katerem je on sam prevzel ministrsko predsedstvo, ministrstvo zunanjih zadev in ministrstvo vojne. Kabinetu sta dodeljeni dve nadaljni ministrstvi, in sicer ministrstvo blokade in ministrstvo oborožitve.

NAPREDOVANJE FRANCOSKIH ČET

Med tem pa francoske čete na zapadni fronti nevdružno napredujejo ter so konsolidirale svoje doslej priborjene postojanke.

Mesto Saarbruecken oklepata vedno tesneje dve močni francoski bočni sili, glavna francoska armada pa se pripravlja na udar na glavno nemško Siegfriedovo črto.

VOJAŠKI TRANSPORTI SKOZI GIBALTAR

Iz Algericasa, Španija, se poroča, da je včeraj pasiralo skozi Gibraltar deset angleških transportnih parnikov z angleškim vojaštvom, ki je na potu v Francijo. Transporte so spremljali angleški rušilci. Iz Anglije sta priplula v Gibraltar dva parnika; eden je izkrcal več tisoč mož, ki bodo ojačili posadko v Gibraltarju, drugi pa vojne potrebščine.

VARŠAVA OBKROŽENA

BERLIN. — Nemško vrhovno poveljstvo sporoča, da je Varšava popolnoma obkrožena. Poročilo pravi dalje, da je več poljskih visokih uradnikov pobegnilo v Rumunijo.

POLJAKI POROČAJO O PORAZU NEMCEV

PARIZ. — Poljski generalni štab naznanja, da so poljske armade v vroči bitki "odločno" porazile dvojne nemških divizij ter odbile vse sovražnikove napade na Varšavo in na mesto Lvov.

Poročilo naznanja, da sta bili omenjeni dve nemški diviziji (25,000 do 30,000 mož) poraženi pri Kutno-Loviczu, 60 milj zapadno od Varšave.

POLJSKA LETALA NAD RUSIJO?

MOSKVA. — Časopisna agencija Tass poroča, da so poljski letalci kršili rusko nevtralnost, ker so poleteli globoko nad rusko ozemlje. "Sovjetska letala so pregnala poljske letalce nazaj na njihovo ozemlje," je dalje rečeno v poročilu. "Eno dvomotorno poljsko letalo so v zraku obkrožila sovjetska letala ter ga prisilila, da je pristalo na sovjetskem ozemlju. Istega dne so trije poljski bombniki preleteli sovjetsko mejo pri Mozyrju, v Belorusiji.

POZIV RUSKIM LADJAM

PARIZ. — Agence Radio naznanja, da je moskovska vlada pozvala vse sovjetske trgovske ladje, ki se nahajajo na potu v Anglijo, nazaj v domača pristanišča.

POTOP NEMŠKE PODMORNICE

PARIZ. — Odkar so Angleži in Francozi pričeli z intenzivnejšim preganjanjem nemških podmornic, so pogreznili eno ali morda dve nemški podmornici, ki sta prežali na ladje zaveznikov. Sodi se, da operira na raznih točkah 20 do 25 nemških podmornic.

SESTRELITEV NIZO-ZEMSKEGA LETALA

BERLIN. — Nemško vojaško poveljstvo poroča, da je neko nemško letalo sestrelilo iz zraka v bližini Amelanda neko nizozemsko letalo, ki ga je pomotoma zamenjalo za sovražnikovo aeroplan.

SMRTNA NESREČA

COLUMBUS, O. — Carter Moore, star 38 let, je bil včeraj od električnega toka ubit, ko je splezal na drog, preko katerega so bile napeljene električne žice ter se je dotaknil teh žic. Omenjeni je hotel popraviti neko pokvarjeno žico.

"Sveta Marija" v drugi izdaji

Pred kakšnimi desetimi leti je naročil neki skrivnostni Argentinac pri ladjedelnici v Honfleur točen posnetek karavele "Santé Marie", s katero je Kristof Kolumb pred 450 leti odkril tedaj še novi svet.

Ze devet let je "Santa Maria" izgotovljena. Brez dvoma je to lepa ladja čeprav majhna in se lahko pokaže, pa ne samo kot kulturno zgodovinski dokument. Posneli so jo po starih spisih in slikah, navtična znanost razpolaga z dovolj modeli, tako da ni bilo težko izdelati ladjo, ki v vsem ustreza Kolumbovi.

Ta Sveta Marija v drugi izdaji v Novem svetu tudi nekaj išče, česar pa ne more najti. Išče namreč svojega lastnika, tistega skrivnostnega Argentinca. Ta je bil dal samo neko naplavo, pa sta mu denar in ladja zapadla. Morda si je premislil, morda je tudi umrl. Vsekako se ne oglasi.

Kaj pa naj napravijo z jadralnic, ki ne more zatajiti slave, ki obdaja poltisočletno preteklost svojega izvirnika?

Kupila jo je neka družba, ki hoče sedaj napraviti z njo dobro kupčijo. Sveta Maria pride v Pariz, zasidrali jo bodo v pristanišču med elegantnimi jahtami in dostopna bo javnemu občinstvu. Skratka "napredovala" bo v čin elegantnega zabavišča. V njenem trupu bodo plesali, plešali bodo najmodernejše plese iz dežele, kjer je kot prva ladja pristala prava Kolumbova Sveta Marija. V medkrovju, kjer se gnete na ladjah drugače rejeni potniški ljud, bodo zelo odlično obedovali. Takšna je današnja usoda zgodovinskih dogodkov in rekvizitov, če pridejo v "prave roke..."

Za nedeljski odpočitek čez Ocean

"Nekega dne bodo ljudje letali za nedeljski odpočitek iz New Yorka v London." Te besede so bile izgovorjene 1. 1909. in iztekel jih ni nihče drug nego francoski inženjer Louis Bleriot, ki je kot prvi v letalu lastne konstrukcije preletel Rokavski preliv. S tem dejanjem si je zagotovil v zgodovini letalstva neminljivo slavo. Svoje besede je izrekel ženi, ki je z ladjo spremljala njegov polet in ga je potem vsa srečna sprejela po njegovem pristanku na obali.

"Kdaj se bo to po tvojem mnenju zgodilo?" je vprašala ga. Bleriotova svojega moža. Odgovoril je: "Mislim, da bo to najpozneje v 30 letih." Morda še sam ni popolnoma verjel svojim besedam, bil je pa točen prerok. Ob istem času, ko so se pripravljali, da proslavijo 30-letnico njegovega slavnega poleta in je angleško letalo "Fiona" na svojem poletu iz Le Bourgeta v Croydon nad Rokavskim prelivom njemu na čast poletelo natančno v isti smeri, kakor drzni zračni pionir 1. 1909., je v Londonu prista prvi

Išče se žensko za hišno delo. Prosto ima vsak večer in nedeljo. Bi radi žensko, ki živi v Euclidu. Za več pojasnil pokličite LI 3849.

August Kollander
6419 ST. CLAIR AVENUE
v Slovenskem Nar. Domu
PRODAJA parobrodne listke za vse prekomorske parnike;
POŠILJA denar v staro domovino točno in po dnevnih cenah;
OPRAVLJA notarske posle.
Kollander ima v zalogi tudi južnoslovanske znamke.

transatlantski potnik, ki je prišel na nedeljski odpočitek iz New Yorka, kakor da hoče uresničiti Bleriotovo prerokovanje, čeprav ni imel o njem nobenega pojma.

Z "Yankee Clipperjem" je preletel v London namreč 70letni hotelir Frank Anderson iz Jamestowna v državi New York. Čisto potih se je bil stari gospod odpravil na to pot, ki je bila pred 30 leti videti prav tako fantastična kakor danes n. pr. kakšen polet na luno. Ne svojim otrokom, ne svojim vnukom ni bil ničesar povedal. Njegovi svojci so mislili, da je odšel za posli v New York. Šele po srečnem pristanku v Southamptonu jim je poslal kablogram, da je kot prvi potnik za nedeljski odpočitek preletel Ocean.

Naključje, po katerem je to Andersenovo ptovanje do pičice uresničilo Bleriotovo prerokovanje, je imelo za posledico, da sta se potem srečala Anderson in Bleriotova vdova, ki je bila s svojim 21letnim sinom Jeanom prispela v London, da se udeleži svečanosti v spomin na znameniti polet njenega moža. Žena moža, ki je že 1909. sprevidel takšno možnost, in mož, ki jo je 1939. uresničil, sta si toplo stisnila roke.

STRUPENA PEČENKA

Neka kmetiška družina v Genovi je pripravila za obed kokoš, ki je iz neznanega vzroka malone poginila. Zaklali so jo, ko je bila že napol mrtva. Kokoš so spekli in pojedli, toda kmalu po pojedini so morali odnesti mater in sina v bolnišnico. Preiskava je pokazala, da sta se mati in sin zastropila s kuretino. Kokoš je bila požrla neko strupeno stvar, ki ji je otrovala vse meso.

TAT POGOLTNIL BISERNO OGRILICO

Nedavno so v Londonu otvarjali razstavo slik. V gneči je bila neki dami ukradena biserna ogrlica. Okradenka je začela vpiti, takoj nato pa so navzoči opazili, moškega, ki se je davil. Okradenka so potolažili, moškega pa so odpeljali v bolnišnico. Tam so ugotovili da je on tat, ki je pogoltnil ogrlico. Izprali so mu želodec in ga tako rešili smrti, lastnica biserov pa je dobila svoj lišp nazaj.

SODIŠČE ZA PORAVNAVO DRUŽINSKIH SPOROV

Na Japonskem je stopil v veljavo poseben zakon za razčiščevanje družinskih sporov. Jedro sodišča tvori odbor za "mirno poravnavo," kateremu pripada okoli 250 oseb. Ustanovi pripisujejo veliko važnost, kajti problem družine je na Japonskem vse bolj delikaten kakor pri nas.

Hiša v najem

Pošteni odrasli družini se odda v najem hiša za eno družino. — Vse udobnosti. — Vpraša se na 16309 Trafalgar Ave.

ODBOR

Slovensko Katoliško Podporno Društvo Presvetega Srca Jezusovega
Predsednik, John Levstik, 646 East 115 Street; podpredsednik, Anton Hlapše, 1082 East 72 Street; tajnik, Leo Novak, 7610 Lockyear Ave.; blagajnik, Andrej Tekavec, 1023 East 72 Place; zapisnikar, Matija Oblak, 1235 East 60 Street; Nadzorniki, Frank A. Turek, Frank Petkovšek, in Albert Novak; vratar, Matevž Debevec; zastopnika v Klub Društva S. N. Doma, Andrej Tekavec in Frank Petkovšek; zastopniki v Klub Društva sv. Vida, John Yežek. Društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v Sl. N. Domu ob 1. uri popoldne v dvorani št. 2. V društvo se sprejema člane od 16. do 45. leta.

Odisejeva jama

Na Montu Circeu, homerskem otoku Kirke, ki se dviga kot podolgovat apneni pomol iz ravnine Pontonskih močvar in pada strmo v Tirensko morje, so odkrili novo jama, ki je nekakšno dopolnilo jami neadertalskega človeka, ki so jo odkrili v februarju in je zbudila toliko pozornosti. Gre za predzgodovinsko jama, ki ležijo v njenih stenah fosilije morskih živali. Od stropa visijo valjasti kapniki. Jama se odpira proti morju, dohod do nje pa je zelo težaven, ker so zrušene skale zabarikadirale prvotno odprtino. Ta dohod so že začeli urejati, da bi prišli laže v jama.

To odkritje meče luč na najstarejšo kulturno zgodovino skrivnostnega pomola. Ljudstvo si pripoveduje tam že od pamti evka, da bi bilo treba tukaj iskati Odisejevo jamo. Upajo, da bodo našli na kakšne najdbe, ki bi bile v zvezi s pripovedko o Odiseju.

ITALIJANSKI LIST NA KITAJSKEM

V Šanghaju je izšla prva številka italijanskega lista "Marco Polo." Polo je bil slovit pomorščak, ki je v 13. stoletju prepotoval Azijo in po povratku domov napisal knjigo o vtisih s potovanja po Aziji. "Marco Polo" objavlja članke v italijanski in francoščini.

Duhovnice v pragozdu

Brazilski raziskovalci so ugotovili, da živi v pragozdovih Bahije najmanj 400 tisoč ljudi, ki so naravnost hlapčevsko podložni tucatu duhovnic. Verniki so potomci črnih sužnje, ki so bili prodani na sejmu sužnje v Bahiji. Vera, kateri pripadajo, kaže velike sličnosti s kultom vuda, samo s to razliko, da je pri potomcih sužnje izključno v ženskih rokah.

Ta vera se poslužuje čisto zelo strogih, naravnost zločinskih pripomočkov. Navzlic svoji okrutnosti obvladujejo duhovnice ljudi s popolno avtoriteto. Seveda jo večje izrabljajo. V mnogih primerih se da dokazati, da so duhovnice povzročiteljice umorov, zlasti s strupi. Zasedovanje duhovnic je skoro nemogoče, ker so jim verniki suženjsko pokorni in vdani. Duhovnice so tudi zelo imovite, ker ne žive samo od darov svojih naivnih vernikov, marveč tudi od podkupnin. Zaradi tega je sklenila brazilska vlada obrazovati posebno komisijo, ki bo raziskala razmere v Bahiji in predlaga primerne ukrepe proti režimu oblastnih duhovnic.

V najem

V najem se odda 4 sobe z kopalnico, furnez in garaži. Vse v dobrem stanju. Vpraša se na 1059 Addison Rd.

DRSALKA — PILOTKA

Dva angleška mojstra umetnega drsanja bosta letošnjo jesen zamenjala drsalnice z zrakom. Miss Cecilija Colledgeova, bivša svetovna prvakinja v umetnem drsanju, se je prijavila za veliko angleško letalsko tekmo dne 2. septembra, ko pojde za kraljevi pokal. Prijavila je letalo, ki je njena last in last njenega brata, mladega pilota. Pilotiral ga bo letalski učitelj Leslie Cliff, ki je s svojo ženo angleški prvak za drsanje v dveh. Colledgeova se mudi ta čas na počitnicah v Južni Franciji in bo pričela v kratkem z vežbanjem za olimpijske igre v Partenkirchenu. Že dalj časa spremlja svojega brata na poletih, po novi drsalni sezoni pa se namerava resno vežbati za pilotski izpit.

JUBILEJ RDEČEGA KRIŽA

Te dni so v Ženevi proslavili 75letnico Rdečega križa. Ta mednarodna humanitarna ustanova ima danes 40 milijonov članov, društvo pa ima svoje podružnice v 62 državah sveta.

Naprodaj

Proda se single hiša z 7 sobami, ena spalna soba in kopalnica spodaj, 3 spalne sobe in kopalnica zgoraj; hardwood floors in finishing; dve garaži, blizu šole, trgovine in street kare, Lake Shore Blvd. in E. 140 St.

Rogulich

1192 E. 172nd St.
KEnmore 4235 J. večer

ZMESANA AMERIKA

Mars, ki se je nedavno močno približal našemu planetu, je v začetku avgusta povzročil novo zmešnjava. Ko je napočil dan "usodne bližine", so se mnogi lahkoverneži zatekli v cerkve, drugi pa so doma pričakovali "konec sveta."

V mestecu Tlaquepaque se je zbralo v neki hiši toliko ljudi, da se je stvar vzdela policiji sumljiva. Policija je vdrla v hišo in je našla v nji šestdeset indijanskih čarownic, ki so uganjale nerazumljive ceremonije s človeškimi lobanjami, mačkami in kačami. Na policiji se je pojasnilo, da je veljal sestanek posvetovanju, kako bi se svet rešil pogube, ki je pretila od Marsa...

bitelji pevcev so zbrali tam 454 redkih primerov, med katerimi so vrvice brez primere. Tudi v barvnih odtenkih so ptice nekaj svojevrstnega. Največ jih je rumene barve, med razstavljenimi eksemplarji pa najdeš tudi kanarčke oranžne in rdečkaste barve.

Vendar to še ni nobena posebnost. Senzacija razstave je kanarček s črnim perjem, križanec rumenega vrvice in bolivijskega "negrilla". Ta kanarček je predmet največje pozornosti na razstavišču. Na njegovi kletki visi listek s ceno, ki znaša v našem denarju 150 tisoč dinarjev.

Oglašajte v — "Enakopravnosti"

ČRN KANARČEK

V Buenos Airesu imajo trenutno razstavo kanarčkov. Lju-

3 DNEVNA RAZPRODAJA

ZA V PETEK, SOBOTO IN PONEDELJEK BOMO IMELI RAZPRODAJO NA VSEM POHIŠTVU

- Maytag pralni stroj preje 69.50, sedaj samo **49.95**
- Maytag pralni stroj preje 64.95, sedaj samo **47.95**
- Magic Chef peč, preje 114.50, sedaj samo **94.50**
- Magic Chef peč, preje 99.50, sedaj samo **79.50**
- White električni šivalni stroj, 79.50, sedaj samo **44.95**
- Znižane cene na 1939 Philco Zenith in R.C.A. radijah.
- Inlaid linoleum preje 1.69 jard, sedaj samo **1.09**
- Znižane cene na posteljah, modrocih, vzmetih, na pohištvo za sprejemno sobo, za spalno sobo, na preprogah, itd.

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 St. Clair Ave. — 819 E. 185 th St.

Knjige:-

Da preženemo dolgčas se največkrat zatečemo k čitanju knjig. Naslednje knjige imamo še v zalogi:

LUCIFER — TARZAN, SIN OPICE — TARZAN IN SVET

Te knjige razprodajamo dokler so v zalogi, po 10c vsako. Pošiljamo tudi po pošti. Za poštino je pridejati 10c za vsako knjigo. Pošljete lahko znamke za naročilo.

Poslužite se te izredne prilike in pišite po knjige dokler se še v zalogi.

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Avenue.—Cleveland, Ohio

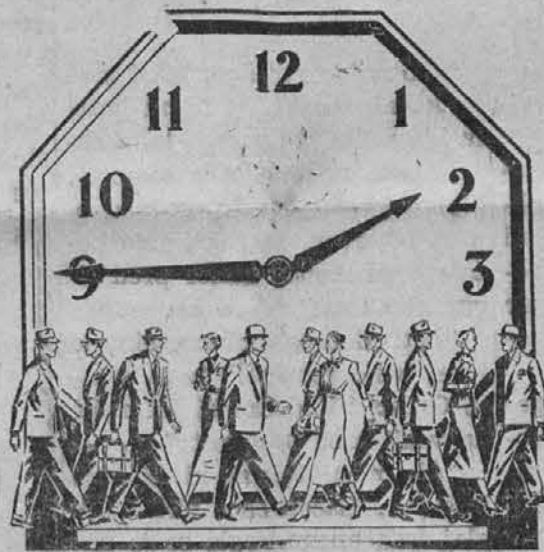
(4) TA KUPON

z ostalimi za tekoči teden, s 49 centi, opravičijo osebo do posodice za sol in poper. Zamenjate lahko te kupone v našem uradu. Nobenih naročil ne sprejemamo po pošti. TO JE ZADNJI TEDEN ZA POSODO.

IME _____

Naslov _____

Mesto _____

Da imate gotovino v banki ob pravem času, morate neprestano vlagati

Society for Savings

FOUNDED 1849
Ljudska banka na Public Square
Cianica Federal Deposit Insurance Corporation

SEZNAVITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM...

'Enakopravnosti'

VERIDICUS

14

VERA IN LJUBEZEN GOSPODA SVETLINA

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih

"Gost sem torej v lastnem domu. No, to je že originalno!" se je smejal Svetlin in pomagal svoji kuharici pogrniti mizo in pripraviti pribor. Tudi troje krožnikov se je našlo.

Micika je hotela oditi, a Grčar jo je zadržal: "Čakajte no! Tudi za vas je vsega dovolj . . . Tu, kar vzemite!" — Naložil ji je poln krožnik, ji nalil kozarec vina in jo spremil do vrat. "Pa lepo preišljajte, kam spravite za nočejšnjo noč ljubljanskega liberalca!"

Nato je zaprl vrata za njo in se vrnil za mizo:

"Tako. Zdaj najprej založiva in zalijva, potem pa se pogovariva. Utegneva ves večer in vso noč. Da bom le jutri opoldne na vlaku in zvečer v Ljubljani! Kar vzemi in molči! Med uživanjem jaz namreč nikoli nič ne govorim . . ."

In sta smehljava jedla in molčala. Samo Grčar se je oziral po sobi, po tleh, po oknih, po stropu ter včasih zagodrnjal.

Končno je natočil oba kozarca do vrha in vzkliknil:

"Na najino zdravje! Kar stre-si ga: suh si in nekam medel. Eks! — No, zdaj pa začni: kako živiš?"

"Eks! Bog ti plačaj!" je dejal Svetlin.

Potem je začel:

"Kako živim? Kakor berač, kakor kaznjeneec . . . Deset let je vzdržal tukajle Martin Tka-lec. Jaz ne vzdržim niti pet. A-ko pa bi ne bilo Micike, bi bil menda že pobegnil, ali bi se mi bilo pa že zmedlo."

"Verjamem. Že ta kočja je strašna!"

"Da, moj dragi, to je hiša brezkončnih vzdihov in jokov, tožba in kletvic, tako brezkončnih, da so ostale žive, plodeč se druga za drugo, živčev druga od druge, mrgoleč po zraku in v tej hiši in okoli te hiše, plačoč in sikajoč po nji in okoli nje. Ka-kor Memnovi stebri ne zamro-

nikoli in done, ječe, ihte in ro-hne skoraj neprenehoma noč in dan.

Uspavam jih za kratke hipe le s svojim igranjem na klavirju. Tedaj utihnejo, poslušajo, se umirjajo, zastrme in morda se razvesele, ko vidijo in čutijo to-variša, ki zna celo na njih mu-čilišču in morišču uživati, — u-živati lepoto harmonij ter v akordih večno blaženih moj-strov prav iskreno moliti k Bogu, pozabljati vse in odpustiti vse."

Grčar je strmeč gledal Svetli-na: tako pošastno bled, a hkratu od zanosa žareč se mu je zdel. Ali je že na robu blaznosti ali se je vdal mistiki?

"Pesniš?" je vprašal. "Toda v nekam opasno strujo zaha-jaš."

"Samo resnico govorim," je odvrnil Svetlin. "Morda sta mo-ja beseda in moj ton pesniška, a vsebina je presneto prozaična. Saj si spotoma videl: sam kras, hribovje, skalovje, gramoz, ilo-vica, brinje, tupatam kak boro-vec, zanikarna smreka . . . po grapah s kamenjem ograjene njivice, na katerih ne uspeva nič . . . tupatam kaka iz ila in kamenja sirovo zlepljena kočja, a ljudstvo beraško, topo, neza-upno in otročje vražasto . . . Nihče me ne pozna, ne ogovori in ne pozdravi. Kdorkoli me za-gleda, se mi umakne ali zbeži že streljaj pred menoj."

Možje so zvečine drvarji na Hrvaškem ali fakinje v Trstu; doma žde stari in starke, pa-žijo na otroke, ki umirajo ka-kor muhe v jeseni, ženske, od tovorov zgrbljene in zlomljene, starke že v mladosti, pa pasejo po strminah drobnico in se bo-re z burjo, da jim ne odnese pr-sti z njivic.

Poleti podnevi peklenska že-ga, ko žari in puhti vročino vse skalovje, zvečer mraz, da drgetaš; od zgodnje jeseni bur-ja, ki brije do kosti in odnaša

vse, kar ni pribito ali priklenje-no. Nato tiči ves okraj v brez-končni megli. Oblačje se zgo-šča in leži še tisoč metrov niže od nas kot nepremična mokra masa. In potem ali brezkončno dežuje, da dero hudourniki od-spređ, odzad in z vseh strani, trgajo, odnašajo ter vale na-vzdol skalovje; ali pa sneži te-den za tednom, da izginejo ko-če in zakraljuje po okoliči pravi dih smrti. Edino cerkvice na dolnjem in to župnišče na zgorn-jem koncu Krvave peči štrita takrat iz snega, a nihče ne more ne k njima, ne iz njih . . .

In takrat se začneja lakota po vseh hišah; ljudje pojedjo do poslednjih luščin in olupkov vse pridelke, pokoljejo drobnico, a z nebesa sneži in sneži dalje in dalje . . . Ko umirajo starci in otroci, jih niti na pokopališče ne morejo prinesiti. V sneg in led jih skrijejo in potem čaka-jo, da se stajata. Nihče si ne upa v dolino; zagazil bi v sneg in se zadušil, strmoglavil bi v prepad ali bi ga odnesel hudo-urnik ali bi zmrazil . . . Štiri do pet ur je pozimi do prve vasi!

A duhovnik tukaj? Čemu je? — Za petnajst do dvajset žensk in otrok, ki se plašno stiskajo v ozadju cerkvice, kadar čita mašo, in ki se razbeže, še pre-den se duhovnik prikaže iz za-kristije . . . Ne ženi se menda tu nihče, ker poroke še nisem doživel. Bila bi brez plačila. Tu-di za krste ne plača nihče ničesar. Saj nimajo z ničemer. Pla-šno pride kaka starica vprašati, bi ji hotel priti krstit, ali bi ho-tel priti previdet . . . Ko pridem, trepetajo in se skrivajo, pobeg-nejo, prepučajo bolnika same-ga z duhovnikom . . . Za mašo ni plačal še niti eden, a tistih par njivic, ki spadajo k cerkvi in župnišču, je s prodrom in svi-ščem že nekaj let pokritih izgi-nilo popolnoma . . .

Kako se živi torej tukaj, vi-diš. Moji predniki so naravnost beračili od hiše do hiše, prosja-čili so po bližnji in dalnji okoli-ci, pobirali so ali vsaj skušali pobrati vsaj najskromnejšo be-ro ter so ob nji in ob tistih par goldinarčkih kongrue polago-ma a gotovo poginjali . . .

Najhujša pa je samota, po-polno pomanjkanje kakršneko-li duševne hrane. S svetom ni-mam nobene zveze in pošta semkaj le redko prihaja. Z niko-mer ne govoriti, ničesar zvede-

ti, ničesar čitati, z ničemer se baviti, samo po kozjih stezah dan na dan po ure in ure plezati in navzdol drsati lačen in top, to mora uničiti vsakogar . . . In uničilo bi tudi mene, ako bi mi sam Bog ne bil poslal Mici-ke."

"Začudil sem se, ko sem jo u-gledal, in razveselil sem se je," je dejal Grčar. "Ona ti gospo-dinji?"

"Ona mi je angel . . . kmeti-ški, neznanstvo naiven, a nepo-pisno dober," je odgovoril Sve-tlin. "Se se gode čudeži, prijatelj, in jaz sem začel zopet spo-štovati žensko dušo samo zara-di tega čudovitega dekleta . . . To, kar sem doživel z njo, je pač najlepši roman . . ."

"Zelo sem radoveden. Za žen-ske si bil vedno — hm! — mr-tev."

"Sem bil in sem, odkar sem duhovnik," je naglašal Svetlin. "Še danes gledam v tej ženski le neskončno blago dušo, a te-lesa ji ne vidim. Verjemi! Ka-kor pred Bogom ti govorim."

"Verjamem in te spoštujem." "Obupal bi brez nje, ponav-ljam. Zakaj ona mi je rešila in privedla celo semkajle gori moj klavir in mojo knjižnico. Pomi-sli, ona! Jaz bi bil ostal brez klavirja in knjižnice. Ona pa je imela več energije in poguma. Brez moje vednosti in na svoje troške mi je na lestvičnem vo-zu, ki ga je vlekle troje parov hribovskih volov, pripeljala o-boje, povrhu pa še vreče moke, sočivja, sto kuhinjskih drobnosti in posodja . . .

Prav tukajle sem sedel sam — sam. Jokal bi, besnel bi, to-da bila me je le neizmerna re-signacija. Že dva dni sem bil u-žil na goli mizi in iz črne ilovna-te sklède le nekaj krompirja in z žaltovo mastjo skuhanega ri-četa.

Bilo mi je strašno. Iskal sem po kočah ženske, ki bi mi hote-la kuhati in bi mi stregla, a na-šel nisem nobene. "Ne znam . . . Ne utegnem!" je bil povsod e-naki odgovor, in ženske so be-žale pred menoj kakor pred ži-vim strahom."

"Niti dobrega okusa nimajo torej tvoje vernice!" se je pošal-il Grčar. "V dolini bi jih našel na vsak prst po deset!"

"Ah, meni takrat ni bilo za-šalo . . . Lačen sem bil! — A glej, izza onega vogla se je na-enkrat dvignilo kričanje; 6 vo-

lov je vlekle voz in na njem za-boje in vreče, ob njem je šla Micika, vsa razžarjena, upehana in rdeča kakor binkoštna poto-nika . . .

Kar zatulil sem . . . se opote-kel kakor pijan po stopnicah. Tekel k Miciki, jo zmerjal, hval-il, podil nazaj, ji očital, da je nora, a najrajši bi jo bil objel in se razjokal . . . Bil sem obu-pan in blažen, smešen in nepo-pisno srečen . . . vse obenem.

In Micika se je jokala in sme-jala, a poveljevala je mirno da-lje, dokler ni stalo vse na svo-jem mestu, tu klavir, tu biblio-teka, tam čaše, steklenice in pribor . . . Potem je izginila, našla nekje drv in mi skuhala večerjo. In še četrtinko je po-stavila na mizo . . .

Saj si ne moreš misliti mo-jega zadovoljstva. Moje knjige, moje note, moj Haydn, Mozart, Beethoven . . . na mizi okusna večerja na čistem prtiču . . . a tamle blaga ženska, ki mi pri-poveduje o mojih znancih in pri-jateljih!

Poslušal sem jo, potem pa me je postalo groza.

"Otdot moraš, nesrečnica! Tu ne smeš ostati . . . pogineš in osramotiš sebe in mene!" sem ji pravil. Pa je odgovarjala pametneje:

"Ne grem in ne grem. Ako me s palico naženete, se vrnem. Poginem? Pa pogineva skupaj. Osramotim naju? Osramotili so naju že po krivem. Mari meni za svet!" — Grobo je povedala. Ampak jaz sem dejal: "Prav govoriš . . . Ostani, dokler mo-reš . . ."

Blago revše mi ni hotelo pre-nehati se zahvaljevati . . . Tako je ostala prostovoljna pregnan-ka v tej razvalini in tej divjini ter mi streže kot resnična se-stra, ki je nisem imel . . . V štirih mesecih pa je bilo njene-ga in mojega imetka konec. — Vse, kar si je prihranila in pri-služila, je žrtvovala zame. Mes-sec dni se živiva le še stežka.

Jesen prihaja . . . burja je vsak dan hujša . . . čaka naju pač beda . . ."

"Ali si zdaj pri kraju?" se je nasmehnil Grčar.

"Dovolj je."

Grčar pa je nalil čaši, vstal in napil:

"Zdaj na zdravje Micikino! Eks!" — Nato je sedel, segel v desni notranji žep, razvil veli-ko polo in dejal:

"Evo ti dokazila, da sem zate naložil v banki dvajset tisoč goldinarjev: zavarovalnino tvo-jeja birmanskega botra Križa-ja, ki ti jo je volil v svoji o-po-roki."

In položil je polo pred Svetli-na.

"Moj Bog!" je buljil provizor v papir. "Je li mogoče? V naj-hujši sili . . . oh, saj ne morem verjeti. In vendar čitam, zares čitam . . . Saj menda ne spim in ne sanjam? Udari, suni me, da se prebudim! — Boter Križaj, Bog vam tisočerkokrat popla-čaj! — Vso gimnazijo sem mu prinašal ob koncih semestrov svoja spričevala. Vselej mi je dal srebrn goldinar, za maturo celo pet . . . In da je volil meni nasledel 20,000 goldinarjev! To je že celo bogastvo! Saj tek-mujem skoraj z župnikom g. Zdražbo! — Ali kako prihajaš ti s to novico?"

"Teja pač še ne veš: že tri mesece sem zavarovalni urad-nik v Ljubljani."

"Ti? Nič več učitelj!"

"Par dni po tvojem odhodu so me disciplinarno premestili v hribovsko vas," je pripovedo-val Grčar smeje. "Kakor tebe. Toda jaz sem jim pokazal zo-be. Najprej sem se odpeljal v Globoko protestirat, nato v Ljubljano rezonirat. Hej, pove-dal sem jim pošteno, da so pi-hali in skakali! — Potem, ko sem videl, da je proti klerikal-ni podlosti in maščevalnosti vsa-kršna poštna borba zaman, sem predložil zdravniško spriče-čevalo: zaradi uničenih živcev

prosim dopusta za štiri mesece. Dali so mi dva. Porabil sem ju-da sem si našel novo, boljše službo v Ljubljani. Nato sem prosil za upokožitev. Po dvas-kih letih. Radi so se me iznebili brezverca, liberalnega rogov-leža. Jaz pa imam sedaj štiri-krat tolike dohodke kot prej."

"A učiteljski poklic si moral pustiti, ki si zanj gorel!"

"Zdaj sem učitelj narodov. Samo učence sem menjal. Svo-boden sem, potujem: danes tu-kaj, jutri tam, če mi všeč ni, pa drugam urno me popelje cesta. In povsod učim, budim, gram-podiram . . . klerikalcem po-tem povsod satanske polje-Prav zadovoljen sem . . . A ti bo-ter!"

"Kako si ga vendar našel?" "Napredni listi so seveda na-gnali krik in vik: zaradi zabe-kega volilnega shoda. Zdrav-kih lumparij, tebe in mene . . ."

Končno sem se oglasil s po-tnim podpisom tudi sam. Zase-zate. Opisal sem te čisto obje-ktivno kot duhovnika, ki je po-stal žrtev, namesto da bi ga po-stavili vsem tovarišem v vzglav-odobno odgovoril, a udaril je ta-di po tebi . . ."

"Ničesar nisem čital," je pr-znal Svetlin. "Morda pa si jo-bolje tako."

(Dalje sledi.)

V SOBOTO, 16. sept. je naš 35ti

"MAY DAY" PRI THE MAY COMPANY

Ta je SAMO EDEN - Ta je EDINI - Ta je ORIGINALEN
MAY DAY je zopet tu! MAY DAY, naša lastna svetovna razstava vrednosti — MAY DAY, največji dan posebnosti v Ameriki — MAY DAY, z veliko izbero predmetov, ki jih rabite — MAY DAY s posebnimi prihranki — MAY DAY je zopet tu!
To je naš 35ti zaporedni in uspešni MAY DAY. Ta je EDINI — Ta je SAMO EDEN — ta je ORIGINALEN MAY DAY, pričet v tej trgovini in sedaj posneman na široko po vseh Združenih državah.
Načrti in načela prvega MAY DAY so pomagali, da je ta dan toliko let vztrajal. In sedaj, za naš 35ti MAY DAY, se še vedno držimo prvega gesla: "Prodajati zahtevane predmete po najnižji ceni leta." In to nas bo vodilo — za ta MAY DAY in za mnogo nadaljnih MAY DAY-EV. Toraj, smo pripravljene postreči tisočeric, ki pridejo sem v petek. — Courtesy Day! in popolnoma smo pripravljene za množice, ki pridejo sem v soboto MAY DAY.

PETEK
je Courtesy Day
Vsi May Day predmeti se bodo prodajali po May Day cenah v PETEK, v vseh oddelkih in v prtiličju.

Naše cene so najnižje
Iz vidnih razlogov bodo gotove trgovine posku-sile prodajati MAY DAY predmete ceneje kot mi.
ZAPOMNIJTE SI. — Ako bodo katerikoli MAY DAY predmeti oglaševani za manj v kaki trgo-vini, jih lahko kupite pri nas še ceneje, neglede na oglaševano ceno.

Več prodajalcev . . . zadosti vspenjač in escalators
Več kakor 8000 delavcev bo tukaj, da vam bodo stregli. Veliki oddelki, široka hodišča, zadosti vspenjač in escalators — prispeva k vaši ugodnosti.

Eagle znamke se zamenjajo na May Day ali katerikoli dan drugi teden.

URE V PETEK IN SOBOTO OD 9. ZJUTRAJ DO 6. ZVEČER

GET THAT TEN HIGH SMILE

SURE, YOU'LL BE HAPPY, TOO, WHEN YOU CHANGE TO TEN HIGH. IT'S THE WHISKEY WITH "NO ROUGH EDGES"!

IMPORTANT TO YOU! TEN HIGH is America's largest-selling whiskey in open state retail stores. Remember, that's where people demand the brand of whiskey they like best and ask for it by name.

Double your enjoyment with Ten High

STRAIGHT BOURBON WHISKEY • 90 PROOF • HIRAM WALKER & SONS INC., PEORIA, ILLINOIS

86c pt. CODE 171-C
1.64 qt. CODE 171-A